

החלטה מס' 10/19

החלטת ועדת האתיקה בקובלנות נגד חה"כ מירי רגב בקשר לניהול ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה מיום י"ד בטבת התשע"ד - 17 בדצמבר 2013

הקובלנות

1. ועדת האתיקה קיבלה שתי קובלנות הנוגעות להתנהלותה של יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה, חה"כ מירי רגב, בישיבת הוועדה שהתקיימה ביום 30.10.2013 ושכותרתה היתה "יחסי עבודה בין הדרג הנבחר לבין הפקידות הבכירה ברשויות המקומיות". נציין כי תלונות נוספות בעניין זה נשלחו ליו"ר הכנסת וליועץ המשפטי לכנסת.
2. חה"כ תמר זנדברג קובלת על אופן ניהול הדיון על-ידי חה"כ רגב, בכך שלטענתה לדיון הוזמן ראש עיר אחד בלבד, הוא מר שמעון גפסו, ראש עיריית נצרת עילית, שנגדו הוגש כתב אישום, וכי הדיון התמקד אך ורק בסוגיית היחסים שבינו לבין היועצת המשפטית לעירייה, כאשר "האופן שבו התנהלה הישיבה, ודברי הפתיחה, היו בוטים ומוטים בצורה קיצונית". בנוסף לכך מצוין בקובלנה כי יו"ר הוועדה הוציאה מהאולם כמה חברי כנסת שהעירו על מיקוד הדיון ביחסי ראש עיריית נצרת עילית והיועצת המשפטית של העירייה, וחברים אחרים הוזהרו כי יוצאו גם הם. חה"כ זנדברג מציינת כי מובן לה שיושבי ראש הוועדות הם אנשים פוליטיים וכי הם מזמנים דיונים גם בנושאים הקרובים לליבם, "אך דיון זה היה מגמתי ומוטה באופן חריג ויוצא דופן", ולדבריה רבים מחברי הכנסת שנכחו באולם "חשו אי נוחות לנוכח המתרחש".
3. מר אריה אבנרי, יו"ר תנועת אומ"ץ, קבל גם הוא על כך שחה"כ רגב נהגה בדרך לא ראויה כאשר הזמינה לישיבת הוועדה את ראש עיריית נצרת עילית כדי לברר תלונה נגד היועצת המשפטית של העירייה שהיתה, לפי הקובלנה, שותפה לחשיפת מעשי שחיתות מצידו. לדברי הקובל, העלאת הנושא נגועה ב"אינטרסים פוליטיים ציניים" ואינה ראויה.

התגובה לקובלנות

4. בתגובתה לקובלנות טוענת חה"כ רגב כי דינן להידחות בהיותן משוללות כל בסיס. לדבריה, אף שהיוזמה לדיון נולדה בעקבות פנייה של ראש עיריית נצרת עילית אליה, הרי שהדיון הוגדר ואף עסק בפועל בסוגיה העקרונית של יחסי הדרג הנבחר והדרג המקצועי ברשויות המקומיות, וכי הוזמנו אליו כל הגורמים הרלבנטיים (מנכ"ל משרד הפנים, איגוד מבקרי הרשויות המקומיות בישראל, נציג ההסתדרות, לשכת עורכי הדין, איגוד היועצים המשפטיים ברשויות המקומיות, היועצת המשפטית והגזבר של עיריית

נצרת עילית ועוד). אשר לאופן ניהול הישיבה טוענת חה"כ רגב כי חברי הכנסת שהוצאו מאולם הוועדה ניסו למנוע את קיומו של הדיון לגופו ופעלו "באופן אליס ובריוני כדי להביא להפסקת הישיבה", ובנסיבות אלה עשתה היא שימוש בסמכותה להרחיק את אותם חברי כנסת מהדיון, אף כי לפני משורת הדין איפשרה להם בהמשך לחזור לאולם ולהשתתף בדיון.

כמו כן מציינת חה"כ רגב כי אינה מוצאת כל פסול בהזמנתו לדיון של מר גפסו, שלא הורשע בדיון, לדיון בוועדה בעניינים שאליהם הוא קשור.

חה"כ רגב מוסיפה כי יו"ר הכנסת בחן אף הוא את התלונות בקשר לאופן התנהלות הישיבה, ולא מצא פגם בהתנהלותה.

עוד מבקשת חה"כ רגב לראות את תגובתה כקובלנה נגד חברי הכנסת מוחמד ברכה, מיקי רוזנטל ותמר זנדברג, "בגין התנהלותם הפסולה במהלך הישיבה".

החלטת ועדת האתיקה

5. לאחר שעיינה בפרוטוקול ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה מיום 30.10.2013, ואף צפתה בחלק מהדיון המשודר, מחליטה ועדת האתיקה כדלקמן:

לעניין נושא הדיון וקביעת זהות המשתתפים - נכון עשתה חה"כ רגב ששמעה לעצתו של היועץ המשפטי של הוועדה, כפי שהיא עצמה ציינה בפתח הישיבה, והחליטה שלא לקיים דיון פרטני בסוגיית יחסי ראש עיריית נצרת עילית והיועצת המשפטית לעירייה, דיון שכלל אינו מתאים לוועדה בכנסת שאין לה את הכלים לפסוק בסכסוך פרטני מסוג זה. אך משעה שהחליטה לקיים דיון עקרוני בסוגיה הכללית של יחסי דרג נבחר ודרג מקצועי ברשויות המקומיות, היה עליה לשנות את אופיו של הדיון ולגוון את הרכב ראשי הערים והדרג המקצועי המשתתף בו ולא למקד בפועל את הדיון, רובו ככולו, במתרחש בנצרת עילית, שם הדברים הם חריגים וקיצוניים ובוודאי לא משקפים את יחסי הדרג הנבחר והדרג המקצועי ברשויות המקומיות.

הפער הבלתי סביר שנוצר בין נושא הדיון, כפי שהוגדר על ידי יו"ר הוועדה עצמה, לבין נוכחותם של נציגים מעירייה אחת בלבד, המהווה כאמור דוגמה קיצונית ולא מייצגת, הוא שיצר את התרעומת המוצדקת מצד חברי הכנסת שנכחו בדיון, ומכאן הדרך למהומה היתה קצרה. גם הנימוק שאותו ציינה חה"כ רגב בתגובתה, לפיו איש הקשר של מרכז השלטון המקומי הוא שאמון על הזמנת ראשי הערים לוועדה, אינו יכול לשמש הסבר מספק לעובדה שאת הדרג הנבחר ברשויות המקומיות ייצג בדיון עקרוני זה רק ראש עיריית נצרת עילית.

6. אכן, כפי שמציינת חה"כ רגב, יש ליושבי ראש הוועדות בכנסת חופש פעולה רב בקביעת נושאי הדיון, וברור כי קביעת הנושאים על ידם מושפעת גם משיקולים פוליטיים. אולם לצד השיקולים הפוליטיים הלגיטימיים, על חברי כנסת המכהנים כיושבי ראש ועדות הכנסת לזכור כי בכובעם זה עליהם לפעול בממלכתיות ולהבטיח כי לדיון בנושא שנקבע על ידם יוזמנו כל הצדדים הרלבנטיים וכי יתקיים דיון מאוזן בו תינתן רשות הדיבור למגוון הדעות וכמובן לכל חברי הכנסת המשתתפים בו.

7. הוועדה מבקשת להדגיש כי אופן התנהלותם של דיוני ועדות הכנסת, המונהגים על-ידי יושבי ראש הוועדות, משליך באופן ישיר על כבודה של הכנסת, תדמיתה בעיני הציבור והאמון שהוא רוחש לה, על אחת כמה וכמה בעידן שבו דיוני הוועדות משודרים באתר הכנסת ובערוץ הכנסת ונגישים לציבור הרחב לאורך זמן. לא פחות מכך משליך הדבר על תחושותיהם של המוזמנים השונים הנדרשים להתייצב לדיונים ולא אחת יוצאים בתחושה קשה בשל אופן התנהלותם.

אשר על כן, ועדת האתיקה רואה חשיבות רבה בהעברת מסר ברור ליושבי ראש הוועדות כי עליהם לנהוג בממלכתיות ובאיזון בקביעת הרכב המוזמנים לישיבות ובאופן ניהולן, ולהיזהר כי סמכותם הרחבה בעניינים אלה לא תהפוך ל"עושר השמור לבעליו לרעתו".

8. אשר למקרה שבפנינו, ועדת האתיקה סבורה כי חה"כ רגב לא נהגה כפי שמצופה מיושב ראש ועדה בכנסת, וכי משעה שהחליטה לקיים דיון עקרוני בסוגיה מסוימת, היה עליה להבטיח כי הדיון אכן יהיה עקרוני ולא יעסוק רובו ככולו בסכסוך פרטני בין ראש עירייה ליועצת המשפטית של העירייה, במיוחד כשמדובר בראש עירייה המקורב אליה פוליטית.

בנסיבות אלה קובעת ועדת האתיקה כי חה"כ רגב הפרה את כללי האתיקה בכך שפגעה בכבוד הכנסת ובכבוד חבריה, אך היות ומדובר בקובלנה ראשונה העוסקת בהתנהלותם כיו"ר ועדה, מוצאת לנכון הוועדה זו הפעם להסתפק בהטלת סנקציה של הערה.

9. בשל ההשפעה הרבה שיש לאופן התנהלות דיוני הוועדות על מעמדה של הכנסת ותדמיתה, ועדת האתיקה מבקשת להסב את תשומת לבם של יושבי ראש הוועדות להחלטה זו ולכך שמדיניותה מכאן ואילך תהיה להתייחס בחומרה לפגמים מסוג זה בהתנהלותם של ראשי הוועדות.

10. אשר לקובלנתה של חה"כ רגב נגד חה"כ ברכה, רוזנטל וזנדברג, אף שאלה אכן הקשו על חה"כ רגב לפתוח את הישיבה ולנהלה כמקובל, הרי שלאור הנסיבות שפורטו, דוחה הוועדה את הקובלנה נגדם שכן התקוממותם בפתח הישיבה התבררה בדיעבד כמוצדקת.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.